

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma / Taloushallinto

Niina Vajavaara

TALOUDEN TUNNUSLUKUJEN SEURANTAJÄRJESTELMÄN
KÄYTTÖÖNOTTO: CASE: KOUVOLAN LÄÄKÄRIASEMA KY

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous

VAJAVAARA, NIINA

Talouden tunnuslukujen seurantajärjestelmän
käyttöönotto: Case: Kouvolan Lääkäriasema Ky

Opinnäytetyö

42 sivua + 11 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Wenla Väisälä

Toimeksiantaja

Kouvolan Lääkäriasema Ky

Syyskuu 2011

Avainsanat

tunnusluvut, talouden seuranta, taulukkolaskenta,
terveydenhuoltoyritys

Talouden tunnuslukujen säännöllinen ja huolellinen seuranta on yrityksille tärkeää. Se auttaa yritystä havaitsemaan mahdolliset sen talouteen liittyvät ongelmat ja ratkaisemaan ne sekä kehittää yrityksen toimintaa talouden kannalta. Kuitenkin erityisesti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä tällainen talouden seuranta saa usein liian vähän huomiota, mikä johtuu usein resurssien riittämättömyydestä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli auttaa case-yritystä talouden seurannassa tunnuslukujen avulla. Työssä perehdyttiin aiemmin luotuun seurantajärjestelmään, jonka paranteleminen ja käyttöönotto olivat työn tärkeimpiä osa-alueita. Tarkoituksena oli saada yritys käyttämään seurantajärjestelmää vaivattomasti ja tehokkaasti.

Työn teoreettinen viitekehys rakentui pääasiassa talouden tunnusluvuista. Sen lisäksi siinä käsiteltiin taulukkolaskentaa Excelin avulla sekä käyttöoppaan laatimista. Empiirinen osuus muodostui seurantajärjestelmän käyttöönotosta, käyttämisestä ja sen opastuksesta.

Työn tuloksena oli käyttökelpoinen talouden tunnuslukujen seurantajärjestelmä ja siihen liittyvät käyttöohjeet. Näiden avulla yritys voi vaivattomasti ottaa käyttöönsä järjestelmän, jolla seurata talouttaan ja sen kehitystä.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Management

VAJAVAARA, NIINA

Implementation of a Follow-up system for Financial

Key Figures: Case: Kouvolan Lääkäriasema Ky

Bachelor's Thesis

42 pages + 11 pages of appendices

Supervisor

Wenla Väisälä, Senior Lecturer

Commissioned by

Kouvolan Lääkäriasema Ky

September 2011

Keywords

key figures, financial follow-up, spreadsheet,
health care company

It is important for a company to follow up its financial key figures regularly and thoroughly. It helps the company to detect possible issues concerning its finances and to solve them. It also allows the company to develop its operations. However, especially in small- and medium-sized enterprises, this type of financial follow-up does not always get enough attention because of a lack of resources.

The goal of this thesis was to help the case company to follow up its finances by using its key figures. A previously made follow-up system for the company was studied in this thesis. Making the system better and taking it into use were some of the most important areas of this thesis. The goal was to enable the case company to use the follow-up system effortlessly and efficiently.

The theoretical part of this thesis consisted mainly of financial key figures. It also focused on the principles of using Excel and writing a user guide. The empirical part consisted of taking the follow-up system into use and teaching how to use it.

The result of the thesis was a usable follow-up system for financial key figures and the instructions to use it. With these, the company can easily take into use a system that allows it to follow up its financial development.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TALOUDEN TUNNUSLUVUT	6
	2.1 Tilinpäätöksen hyödyntäminen	7
	2.2 Tilinpäätösanalyysi	7
	2.3 Tunnuslukuanalyysi	8
	2.3.1 Kannattavuus	8
	2.3.2 Maksuvalmius	11
	2.3.3 Vakavaraisuus	14
	2.4 Ennusteet tilinpäätöksestä	16
3	YLEISTÄ EXCELISTÄ	16
	3.1 Mikä Excel on?	17
	3.2 Kaavat	17
	3.3 Ulkoasu	17
	3.4 Kaaviot	18
4	KÄYTTÖOPAS	19
	4.1 Käyttöoppaan rakenne	19
	4.2 Käyttöoppaan laatiminen	19
5	CASE: KOUVOLAN LÄÄKÄRIASEMA KY	20
6	SEURANTAJÄRJESTELMÄ	20
	6.1 Seurantajärjestelmän osat	21
	6.2 Seurantajärjestelmän käyttö	25
7	SEURANTAJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖÖNOTTO JA OPASTUS	25
	7.1 Seurantajärjestelmän mukauttaminen	25
	7.2 Kyselylomakkeen laatiminen	26
	7.3 Käyttöohjeen laatiminen	26

7.4 Seurantajärjestelmän muokkaus palautteen perusteella	27
8 YHTEENVETO	28
LÄHTEET	29
LIITTEET	
Liite 1. Kysely seurantajärjestelmän käytöstä	
Liite 2. Seurantajärjestelmän käyttöohje	
Liite 3. Seurantajärjestelmän päivitetty Excel-taulukot	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on auttaa case-yritystä ottamaan käyttöönsä järjestelmä, jonka avulla se voi seurata taloutensa tunnuslukuja. Yrityksille on tärkeää, että näitä tunnuslukuja seurataan säännöllisesti, jotta on helpompaa huomata mahdolliset ongelmakohdat ja ratkaista ne sekä kehittää yrityksen toimintaa talouden näkökulmasta. Etenkin pienissä ja keskisuurissa yrityksissä tällainen talouden seuranta jää usein liian vähälle huomiolle resurssien riittämättömyyden vuoksi.

Karita Ahvonen on tehnyt Excel-pohjaisen tunnuslukujen seurantajärjestelmän osana opinnäytetyötään. Tämä seurantajärjestelmä on suunniteltu Kouvolan Lääkäriasema Ky:n käyttöön, ja sen tarkoituksena on palvella yritystä sen talouden tunnuslukujen seurannassa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on saada case-yritys ottamaan seurantajärjestelmä käyttöönsä niin, että yritys käyttää sitä säännöllisesti ja että yrityksen työntekijät oppivat käyttämään järjestelmää sujuvasti. Kun järjestelmän hallitsee vaivattomasti, ei tunnuslukujen seurantaan käytettävä aika kasva liian suureksi.

Tämän työn sisällön voi jakaa kahteen osaan: ensin käsitellään aiheen teoriaa ja sitä seuraa empiriaosuus. Teoriaosuudessa käsitellään talouden tunnuslukujen eri osa-alueita kuten tilinpäätöstä ja siitä johdettavaa tunnuslukuanalyysiä. Sen lisäksi teoriaosuuteen kuuluu Excelin perustoimintojen läpikäyminen sekä teoriaa käyttöoppaan kirjoittamisesta. Empiriaosuudessa otetaan käsitteeseen tunnuslukujen seurannan avuksi tehty seurantajärjestelmä, sen käyttöönoton eri vaiheet sekä sen käyttöön liittyvä opastus.

2 TALOUDEN TUNNUSLUVUT

Tunnuslukujen tarkoituksena on kuvata ja analysoida yrityksen taloutta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Tunnuslukujen avulla voidaan vertailla yrityksiä, kuvata yrityksen historiaa ja havaita sekä havainnollistaa kehityssuuntauksia. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196.) On olemassa monia yrityksen

toimintaa tai menestymistä kuvaavia tunnuslukuja. Kuitenkaan kaikki tunnusluvut eivät ole käyttökelpoisia kaikkien yritysten tarpeisiin. (Alhola & Lauslahti 2006, 153–154.)

Jotta tunnusluvuista lasketuista arvoista saataisiin mahdollisimman suuri hyöty, on tärkeää, että tunnuslukuarvot suhteutetaan erilaisiin vertailupohjiin. Ilman tätä suhteuttamista, saatuja arvoja on vaikea analysoida. Tunnuslukujen suhteuttamisessa käytetään usein neljää eri vertailupohjaa: tunnusluville annetut yleiset tavoitearvot, yrityksen aikaisempien tilikausien tunnuslukujen arvot, kilpailijan vastaavat arvot sekä samalla toimialalla toimivien yritysten tunnuslukuarvot. (Kinnunen, Leppiniemi, Puttonen & Virtanen 2002, 149.)

2.1 Tilinpäätöksen hyödyntäminen

Tilinpäätöstä analysoitaessa on hyvä käyttää tilinpäätöksestä laskettuja tunnuslukuja, tarkastella niiden muutoksia sekä muutoksiin vaikuttaneita syyseuraussuhteita. (Niskanen & Niskanen 2004, 8.) Eri yritysten tilinpäätökset kuitenkin vaihtelevat hieman keskenään, minkä vuoksi on kehitetty menetelmiä, joiden avulla erimuotoiset tilinpäätökset voidaan oikaista tilinpäätösanalyysia varten. Yritystutkimusneuvottelukunta onkin laatinut suosittelmansa mallit oikaistulle tilinpäätökselle. (Niskanen & Niskanen 2004, 59–61.)

2.2 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä mitataan ja arvioidaan yrityksen toimintaedellytyksiä rahoituksen, kannattavuuden ja taloudellisen tilan osalta. Tilinpäätösanalyysin pohjana käytetään yrityksen tilinpäätösinformaatiota, jonka luvuista tunnusluvut lasketaan. Tunnuslukujen mittaamisen lisäksi pyritään arvioimaan niihin vaikuttaneita seikkoja. Näin saadaan selville, ovatko saadut tulokset satunnaisia vai vaikuttavatko ne yrityksen taloudelliseen tilanteeseen pysyvämmiin. Tilinpäätösanalyysin lisäksi analyysimenetelmiä ovat tunnuslukuanalyysi sekä yritystutkimus. Tunnuslukuanalyysi on näistä menetelmistä suppein, yritystutkimus taas laajin, jolloin tilinpäätösanalyysi sijoittuu näiden menetelmien välille. (Niskanen & Niskanen 2004, 8–9.)

2.3 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysin tarkoituksena on mitata yrityksen taloudellista suorituskykyä tilinpäätöksestä laskettujen mittareiden avulla. Tällaiset mittarit jaetaan tavallisesti kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden tunnuslukuihin. (Niskanen & Niskanen 2004, 110.) Tässä luvussa käytetään esimerkkeinä case-yrityksen tilikauden 2009 tilinpäätöstä. Yrityksen pyynnöstä luvut ovat kuitenkin fiktiivisiä.

2.3.1 Kannattavuus

Kannattavuus on keskeinen tavoite ja edellytys yritystoiminnassa. Toiminnan kannattavuus mahdollistaa yritykselle muiden tavoitteiden saavuttamisen. (Kinnunen, Leppiniemi, Puttonen & Virtanen 2002, 124.) Yleensä kannattavuustunnuslukuja muodostetaan kahdella eri periaatteella. Yrityksen tilikauden tulosta verrataan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Liikevaihtoon verrattaessa kuvataan yrityksen saavuttamaa katetta. Tätä kutsutaan voittoprosenttilähestymistavaksi. Tämä lähestymistapa harvoin sopii hyvin eri yritysten väliseen vertailuun, vaan se kertoo enemmänkin yrityksen toimintapolitiikasta. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 163.)

Voittoprosenttiin perustuvista tunnusluvuista tavallisin on liikevoittoprosentti (kuva 1) (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 163). Liikevoittoprosentti on hyvän toiminnan tehokkuuden mittari ja sen avulla pystytään arvioimaan, kuinka suurella katteella yritys toimii (Ikäheimo, Lounasmeri & Walden 2005, 119). Tämä tunnusluku soveltuu yrityksen kehityksen seuraamisen lisäksi myös toimialan sisäiseen vertailuun sekä eri toimialojen väliseen vertailuun. Hyvä liiketulosprosentti on 10, 5-10 % on tyydyttävä ja alle 5 % heikko. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 56.)

$$\text{Liikevoittoprosentti} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \%$$

Kuva 1. Liikevoittoprosentin kaava

Kouvolan Lääkäriaseman tilikauden 2009 tilinpäätöksen lukuja käyttäen, liikevoittoprosentti oli 8,09, joka on tyydyttävällä tasolla Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaan. Liikevoittoprosentti laskettiin käyttäen liikevoittoa, joka oli 221 059,66 euroa ja liikevaihtoa, joka oli 2 732 352,75 euroa.

Käyttökateprosentti (kuva 2) kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Sitä ei ole järkevää verrata eri toimialojen kesken. Käyttökateprosentin tavoitearvo vaihtelee toimialan sekä poistovaatimusten ja vieraan pääoman rahoituskulujen määrän mukaan. Teollisuudessa käyttökateprosentti on useimmissa tapauksissa 10–25 %, kaupanalalla 2–10 % ja palveluissa 5–15 %. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 55–56.)

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Liikevoitto + Poistot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \%$$

Kuva 2. Käyttökateprosentin kaava

Tilikauden 2009 liikevoittoon lisättiin poistot (95 565,15 euroa) ja summa jaettiin liikevaihdolla. Käyttökateprosentiksi muodostui näin 11,59 prosenttia.

Voittoprosentti-lähestymistavan lisäksi käytetään pääoman tuottoprosenttia. Tämä lähestymistapa kertoo yrityksen pääomalleen ansaitseman koron. Pääoman tuottoprosentista on erilaisia muunnelmia, jotka eroavat toisistaan sen mukaan kenen kannalta pääoman tuottavuutta tarkastellaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 164.) Yleisimpiä vaihtoehtoja ovat oman pääoman sijoittajan, oman tai vieraan pääoman sijoittajien ja kansantaloudellinen näkökulma (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 220). Kokonaispääoman tuottoprosentti (kuva 3) mittaa yrityksen kykyä tuottaa tulosta koko pääomalle. Sen ohjearvoissa yli 10 % on hyvä, 5-10 % tyydyttävä ja alle 5 % heikko (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 59).

$$\text{Kokonaispääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Voitto + Rahoituskulut + Verot}}{\text{Kokonaispääoma}} \times 100 \%$$

Kuva 3. Kokonaispääoman tuotto prosenttien kaava

Kokonaispääoman tuotto prosenttia laskettaessa käytettiin seuraavia lukuja: tilikauden voitto 210 350,08 euroa, rahoituskulut 1 786,34 euroa sekä kokonaispääoma 936 598,61 euroa. Kokonaispääomaprosentiksi tuli 22,65 prosenttia eli se on hyvä.

Oman pääoman tuotto prosentti (kuva 4) mittaa yrityksen kykyä huolehtia omistajilta saaduista pääomista. Tavoitetaso määräytyykin täysin omistajien asettaman tuotto vaatimuksen mukaan. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 60.)

$$\text{Oman pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

Kuva 4. Oman pääoman tuotto prosenttien kaava

Tilikauden 2009 oma pääoma oli yhteensä 472 009,36 euroa. Voitto jaettuna omalla pääomalla antaa oman pääoman tuotto prosenttien, joka oli 44,56 prosenttia.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (kuva 5) mittaa tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle pääomalle eli se mittaa suhteellista kannattavuutta (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 59). Sijoitetun pääoman tuotto prosentille ei ole yleisesti määriteltyjä ohjearvoja, yleisesti ottaen yli 15 prosenttien sijoitetun pääoman tuottoa voidaan pitää hyvänä (Alhola & Lauslahti 2006, 171).

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	$= \frac{\text{Voitto + Rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$	
-------------------------------------	---	--

Kuva 5. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttien kaava

Tilikauden 2009 voitto ja rahoituskulujen määrä olivat yhteensä 212 136,42 euroa. Sijoitetun pääoman tuotto prosentiksi tuli 35,19 prosenttia, mikä tarkoittaa, että se on hyvällä tasolla.

2.3.2 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella eli likviditeetillä tarkoitetaan sitä, että yrityksellä on nopeasti likvidoitavia varoja nopeasti erääntyvien maksujen katteeksi. Yritystä voidaan pitää maksuvalmiina jos likvidoitavia varoja on vähintään yhtä paljon kuin erääntyviä maksuja. (Alhola & Lauslahti 2006, 156.) Erittäin suuri likviditeetti on kuitenkin yritykselle rasite, koska se tarkoittaa sitä, että yrityksellä on varoja odottamassa maksuja, eivätkä ne silloin ole sijoitettu tuottavasti. Tavallimmat maksuvalmiuden tunnusluvut ovat quick ratio ja current ratio. Kumpikin mittaa, kuinka paljon yrityksellä on likvidejä ja nopeasti likvidoitavia varoja verrattuna lyhytaikaisiin velkoihin. (Ikäheimo, Lounasmeri & Walden 2005, 122–123.) Quick ratio ja current ratio ovat staattisen maksuvalmiuden tunnuslukuja, eli ne mittaavat tilannetta tilinpäätöshetkellä, mikä saattaa heikentää niiden käytettävyyttä, koska maksuvalmius voi vaihdella suurestikin tilikauden aikana (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 67).

Quick ratio -tunnusluku (kuva 6) käsittelee asiaa suppeammin ja lyhyemmällä aikavälillä kuin current ratio -tunnusluku (Ikäheimo, Lounasmeri & Walden 2005, 123). Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan. Quick ratio on hyvä, kun se on yli 1, tyydyttävä kun se on 0,5–1 ja heikko kun se on alle 0,5. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 66.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kuva 6. Quick ration kaava

Kouvolan Lääkäriaseman rahoitusomaisuus tilikaudella 2009 oli 587 995,77 euroa ja lyhytaikainen vieras pääoma 464 589, 25 euroa. Näistä muodostui quick ration arvo 1,27, joka on hyvä.

Current Ratio -tunnusluvun (kuva 7) mukaan myös vaihto-omaisuus voidaan realisoida lyhytaikaisista veloista selviämiseksi. Current ratio on hyvä, kun se on yli 2, tyydyttävä kun se on 1–2 ja heikko kun se on alle 1. (Yritystutkimus-neuvottelukunta 2005, 67.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kuva 7. Current ration kaava

Vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus yhteensä olivat 609 891,53 euroa, joka jaettiin lyhytaikaisella vieraalla pääomalla, jolloin syntyi current ratio arvolla 1,31, joka on tyydyttävä.

Maksuvalmiutta voidaan parantaa hankkimalla likviditeettiä yrityksen ulkopuolelta omana ja vieraana pääomana, mutta tärkein keino on saada sitä liiketoiminnasta. Käyttöpääoma-tunnusluvulla (kuva 8) saadaan selville, kuinka paljon juokseva liiketoiminta sitoo pääomaa. Käyttöpääoman tarve katetaan omalla ja korollisella vieraalla pääomalla. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 134.)

$$\text{Käyttöpääoma} = \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} - \text{Ostovelat}$$

Kuva 8. Käyttöpääoman kaava

Tilikauden 2009 vaihto-omaisuus oli 21 895,76 euroa, lyhytaikaiset saamiset 261 750,97 euroa ja ostovelat 181 773,29 euroa. Käyttöpääomaksi tuli siis 101 873,44 euroa.

Käyttöpääomaa verrataan liikevaihtoon tunnuslukuja laskettaessa, koska käyttöpääomaerät ovat riippuvaisia siitä (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 63). Käyttöpääomaprosenttia (kuva 9) voidaan vertailla eri vuosien ja saman alan yritysten välillä (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 137).

$$\text{Käyttöpääomaprosentti} = \frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \%$$

Kuva 9. Käyttöpääomaprosentin kaava

Käyttöpääomaprosentiksi Kouvolan Lääkärikeskuksen tilikauden 2009 luvuilla tuli 3,73 prosenttia, joka on tyydyttävällä tasolla.

Käyttöpääomaa voidaan tutkia tarkemmin laskemalla sen eri osatekijöiden kiertoaikoja (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 65). Kiertoaajoilla tutkitaan rahan sitoutumista yrityksen toimintaan. Kiertoaika-tunnuslukuja ovat vaihto-omaisuuden kiertoaika, myyntisaamisten kiertoaika ja ostovelkojen kiertoaika. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 169.)

Vaihto-omaisuuden kiertoaika (kuva 10) mittaa yrityksen tehokkuutta vaihto-omaisuuden hallinnassa. Se kertoo päivissä sen ajan pituuden, jonka vaihto-omaisuuteen laitettut varat ovat kiinni vaihto-omaisuudessa. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 137.)

$$\text{Vaihto-omaisuuden kiertoaika} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus}}{\text{Liikevaihto - Myyntikate}} \times 365$$

Kuva 10. Vaihto-omaisuuden kiertoaajan kaava

Myyntisaamisten kiertoaika (kuva 11) kertoo päivissä, kuinka kauan myyntitulo-
lot ovat saamisina, ennen kuin asiakkaat maksavat laskunsa. Myyntisaamis-
ten kiertoaajan lyhentäminen parantaa maksuvalmiutta, koska myyntisaamiset
sitovat pääomaa. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 138.)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{\text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 365$$

Kuva 11. Myyntisaamisten kiertoaajan kaava

Ostovelkojen kiertoaika (kuva 12) kertoo, kuinka paljon yritys on keskimäärin
käyttänyt aikaa ostolaskujen maksuun. Ostovelkojen kiertoaajan ja myyntisaa-
misten kiertoaajan tulisi olla suhteessa toisiinsa. (Salmi & Rekola & Nieminen
2004, 139.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Ostot + ulkopuoliset palvelut}} \times 365$$

Kuva 12. Ostovelkojen kiertoaajan kaava

2.3.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus tarkoittaa yrityksen kykyä suoriutua taloudellisista velvoitteis-
taan pitkällä aikavälillä ja kyse onkin yrityksen tappionsietokyvystä ja mahdol-
lisuudesta lisävelkaantumiseen tarpeen vaatiessa. (Kinnunen, Leppiniemi,
Puttonen & Virtanen 2002, 133). Vakavaraisuus kertoo yrityksen rahoitusra-
kenteesta eli oman pääoman tai vieraan pääoman suhteesta koko pääomaan
(Alhola & Lauslahti 2006, 160). Vakavaraisuuden tunnuslukuja ovat omavarai-
suusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja gearing eli nettovelkaantumisaste
(Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 61–63).

Omavaraisuusaste (kuva 13) kuvaa oman pääoman osuutta koko pääomasta
prosentteina. Omavaraisuusaste on hyvä, kun se on yli 40 %, tyydyttävä kun

se on 20–40 % ja heikko kun se on alle 20 %. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 61–62.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Koko pääoma}} \times 100 \%$$

Kuva 13. Omavaraisuusasteen kaava

Omavaraisuusasteeksi tuli tilikauden 2009 lukuja käyttäen 50,40, joka on hyvä. Tämän luvun laskemiseksi käytettiin omaa pääomaa (472 009,36 euroa) ja koko pääomaa (936 598,61 euroa).

Suhteellisessa velkaantuneisuudessa (kuva 14) verrataan vieraan pääoman määrää liikevaihtoon. Tämä tunnusluku riippuu toimialasta. Tuotannollisissa yrityksissä arvo on hyvä, kun se on alle 40 %, tyydyttävä kun se on 40–80 % ja heikko kun se on yli 80 %. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2005, 62.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \%$$

Kuva 14. Suhteellisen velkaantuneisuuden kaava

Suhteellisen velkaantuneisuuden laskemiseen käytettiin korollista vierasta pääomaa (130 794,73 euroa) ja liikevaihtoa ja luvuksi saatiin 4,79. Tämä luku on hyvällä tasolla Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaan.

Gearing-tunnusluku (kuva 15) kertoo nettovelan suhteen omaan pääomaan. Korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään yrityksen likvidit varat ja sitä verrataan oman pääoman määrään. Jos tunnusluvun arvoksi tulee enintään 1, yrityksen vakavaraisuus on yleensä riittävä. Jos arvoksi tulee negatiivinen luku yrityksen pääoman ollessa negatiivinen, yrityksen vakavaraisuus on heikko. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 167.)

$$\text{Gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma - Rahavarat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100 \%$$

Kuva 15. Gearingin kaava

Korollinen vieras pääoma vähennettynä rahavaroilla (326 244,80 euroa) jaettiin omalla pääomalla, jolloin saatiin gearing-luku, joka oli -41,41. Tämä tunnusluku on hyvä.

2.4 Ennusteet tilinpäätöksestä

Tilinpäätöksestä on mahdollista laatia ennustavia arvioita tulevaisuutta ajatellen. Näiden ennusteiden olennaisena tavoitteena on arvioida yrityksen tulevia riskejä ja rahoitustarpeita. Ennusteet ovat hyödyksi niin rahoittajille ja analyytikoille kuin yrityksen pitkän aikavälin strategiselle suunnittelullekin. Ennustumenetelmät perustuvat siihen periaatteeseen, että yrityksen aiempien vuosien tilinpäätöksistä saadut kustannus- ja tase-erien väliset suhteet eivät muutu, ellei ole syytä olettaa toisin. (Niskanen & Niskanen 2004, 237–238.)

Ennusteissa oletetaan usein, että kaikkien tuloslaskelman ja taseen erien suhde liikevaihtoon pysyy samana, mikä ei todellisuudessa monestikaan pidä paikkaansa. Nämä ennusteet ovat kuitenkin hyvä lähtökohta, kun halutaan selvittää, millaisiksi tuloslaskelman ja taseen erät sekä yrityksen rahoitustarpeet kehittyvät. (Niskanen & Niskanen 2004, 254–255.)

3 YLEISTÄ EXCELISTÄ

Case-yrityksen talouden tunnuslukujen seurantaan on käytetty Microsoft Exceliä. Se on ohjelmisto, joka on tarkoitettu ensisijaisesti taulukkolaskentaan ja se mahdollistaa kaavioiden, taulukkojen ja tilastojen vaivattoman ja nopean esittämisen (Roine 2007, 5.)

3.1 Mikä Excel on?

Microsoft Excel on taulukkolaskentaohjelma. Laskentataulukko koostuu riveissä ja sarakkeissa olevista soluista, jotka voivat sisältää tekstiä, numeroita tai kaavoja. Taulukoita voi käyttää moneen eri tarkoitukseen, esimerkiksi tietojen analysointiin ja laskentaan tai osoitteiden ja listojen lajitteluun. Laskentataulukoiden avulla voidaan järjestää numeerista tietoa, suorittaa laskelmia ja esittää tulokset loogisessa ja selkeässä muodossa. (Reader's Digest 2008, 12.)

Käynnistettäessä Excel, näkyviin tulee tyhjä työkirja, jossa on kolme laskentataulukkoa. Laskentataulukoita voi poistaa, lisätä tai piilottaa tarpeen mukaan. Laskentataulukoita voi myös siirtää tai kopioida toisiin työkirjoihin. Laskentataulukoiden keskinäistä järjestystä voi myös muuttaa. (Frye 2008, 13–19.)

3.2 Kaavat

Excel-taulukossa jokaisella solulla on osoite, joka muodostuu taulukon nimestä ja solun sijainnista rivin ja sarakkeen mukaan. Näitä osoitteita käytetään hyväksi kaavojen muodostamisessa laskelmia varten. Yksinkertaisiakin kaavoja käyttämällä saadaan rakennettua erittäin hyödyllisiä taulukoita. (Reader's Digest 2008, 24.)

Kun laskentataulukon soluihin on syötetty tietoja, voidaan niistä tehdä laskelmia toisiin soluihin kaavojen avulla. Tällöin tietoja sisältävät solut ovat niin sanotusti lähteitä kaavan sisältävään soluun, johon muodostuu laskelman tulos. Jos lähdesoluja päivitetään muuttamalla sen sisältämiä tietoja, kaavan sisältävä tulossolu päivittyy automaattisesti. (Reader's Digest 2008, 24.) Kaavoja voi lisätä kirjoittamalla soluun laskutoimituksen tai Excelin valmiilla kaavoilla eli funktioilla. Funktioiden käyttö helpottaa etenkin pitkien laskutoimitusten käyttöä. Funktioilla voi laskea esimerkiksi keskiarvon tai summan. (Frye 2008, 65.)

3.3 Ulkoasu

Excelin ruudukkomaisen rakenteen vuoksi se on erittäin hyvä työkalu tietojen järjestelemiseen ja esittämiseen. Sarakkeiden ja rivien leveyttä ja korkeutta

voidaan helposti muuttaa, jolloin se mukautuu käyttäjän tarpeisiin. Sarakkeita ja rivejä voidaan myös lisätä taulukkoon ilman, että aiemmat laskelmat muuttuvat. (Reader's Digest 2008, 34.) Uuden sarakkeen tai rivin lisääminen auttaa saamaan laskentataulukosta väljemmän ja helpommin käsiteltävän. Sarakkeita tai rivejä voi lisätä esimerkiksi kaavoja sisältävien solujen väliin, jolloin taulukko selkeytyy. Soluja voidaan myös siirtää tai kopioida joko yksittäin tai ryhmittäin. Näin solujen tiedot ja muotoilu saadaan helposti siirtymään haluttuun paikkaan. (Frye 2008, 21–41.)

Soluihin voidaan määritellä tietty muoto, jota halutaan käyttää. Esimerkiksi päivämäärillä, tekstillä ja valuutalla on erilainen muoto. Valitsemalla oikeat muodot oikeisiin soluihin, helpotetaan käyttäjän työtä ja saadaan taulukosta yhtenäinen ja selkeä. Muita keinoja ulkoasun selkeyttämiseen ovat esimerkiksi erilaiset värit ja fontit sekä reunaviivojen käyttö. (Reader's Digest 2008, 42–50.)

Suuria laskentataulukoita käytettäessä taulukon selaaminen voi olla hankalaa. Sarakkeiden otsikot häviävät näkyvistä kun taulukkoa vieritetään alaspäin samoin kuin rivien otsikot häviävät näkyvistä vieritettäessä taulukkoa oikealle. Sen vuoksi selaamisen helpottamiseksi, voidaan ruutuja kiinnittää. Esimerkiksi otsikoita sisältävät sarakkeet voidaan kiinnittää niin, että kun taulukkoa vieritetään alaspäin, otsikot pysyvät paikoillaan. Näin laskentataulukon hahmottaminen ja hallitseminen helpottuu huomattavasti. (Reader's Digest 2008, 72.)

3.4 Kaaviot

Kun laskentataulukkoa käytetään esittämään tietoja, jotka muuttuvat ajan kuluessa, kaavio antaa heti yleiskuvan tilanteesta. Kaavion avulla on helppo seurata esimerkiksi menojen määrän kehitystä. (Reader's Digest 2008, 66.)

Kaaviota luodessa valitaan solut, joista tiedot haetaan ja joiden tietoja verrataan toisiinsa. Eri käyttötarkoitusta varten voidaan valita erilaisia kaavioita ja kaavioiden ulkoasua voidaan myös muuttaa tilanteeseen sopivaksi esimerkiksi värejä ja muotoja muuttamalla. (Reader's Digest 2008, 66.)

4 KÄYTTÖOPAS

Oppaan tai ohjeen tekemisessä tulee ottaa huomioon lukijan tarpeet. Oppaan kirjoittajan tulee ensin luoda oletus lukijasta: siitä millainen lukija on ja mitä hän tietää aiheesta jo valmiiksi. Kirjoittajan täytyy ottaa huomioon myös se, mitä lukija haluaa oppaalta ja sen mukaan luoda lupaus lukijalle siitä, mitä hän oppii oppaan lukemalla. (Jussila, Ojanen & Tuominen 2006, 92–93.)

4.1 Käyttöoppaan rakenne

Oppaan ensimmäinen osa on yleensä johdanto tai esipuhe, joka tutustuttaa lukijan aiheeseen kertomalla, mihin opas perehdyttää (Pirillo 2011.) Johdanto voi myös kertoa, mistä opas on saanut alkunsa ja miten se on syntynyt (Jussila, Ojanen & Tuominen 2006, 98.)

Seuraavaksi oppaan tulee kertoa, mitä mahdollisia välineitä, tietoa tai taitoa lukija tarvitsee oppaan ohjeiden seuraamiseen. Ohjeiden ei tulisi olla liian vaikeita lukijalle, vaan ne täytyy selittää mahdollisimman yksinkertaisesti, jotta lukijan on helppo seurata niitä ja toimia niiden mukaan. Hyvä opas myös opettaa lukijalle jotain uutta aiheesta eikä vain selosta vaiheittain mitä tehdä. (Pirillo 2011.)

Hyvä opas ennakoi mahdollisia ongelmia. Lukija voi kohdata erilaisia ongelmia seuratessaan oppaan ohjeita, eikä hän välttämättä osaa itse ratkaista ongelmia. Niinpä oppaan tulee ennakoida ongelmat ja esittää niihin ratkaisut, jotta lukija pystyy jatkamaan eteenpäin. Lopuksi on hyvä tehdä yhteenveto siitä, mitä opas on käsitellyt ja miten tulokseen on päästy. (Pirillo 2011.)

4.2 Käyttöoppaan laatiminen

Ennen kirjoittamista, tulisi tehdä suunnitelmat rakenteesta ja sisällöstä. Sisällössä tärkeintä on keskittyä kaikkein oleellisimpiin asioihin. Ennen varsinaista kirjoittamista, tulee hankkia tarvitsemansa tiedot aiheesta, josta kirjoittaa. (Jussila, Ojanen & Tuominen 2006, 98–100.)

Oppaan vaikuttavuuteen voi vaikuttaa monet tekijät. Yksi tärkeä tekijä on näkökulma, josta opas kirjoitetaan. Oppaan voi kirjoittaa esimerkiksi kollegan, auktoriteetin, kanssalukijan tai tarkkailijan näkökulmasta ja se voi vaikuttaa suurestikin tekstin sisältöön ja tapaan, jolla se kirjoitetaan. Myös oppaan kieli on tärkeää valita kohderyhmän mukaan, kuten myös se, miten lukijaa puhutellaan. (Jussila, Ojanen & Tuominen 2006, 94–97.)

Vaikuttavuutta oppaaseen voi tuoda esimerkiksi tarinaa kertomalla, lukujen ja faktojen avulla ja esimerkein selittämällä. Samoin lainaukset tuovat uskottavuutta ja toisto auttaa sisäistämään oppaan antaman tiedon. (Jussila, Ojanen & Tuominen 2006, 104–107.)

5 CASE: KOUVOLAN LÄÄKÄRIASEMA KY

Kouvolan Lääkäriasema on yksityinen lääkäriasema, jonka toiminta on alkanut vuonna 1975. Kouvolan Lääkäriasemalla on kaksi toimipistettä Kouvolassa ja asiakkaina on sekä yksityishenkilöt että yritykset Kouvolan alueella. (Kouvolan Lääkäriasema 2010.) Toimeksiantajan pyynnöstä, tässä työssä käytetyt luvut ovat fiktiivisiä.

6 SEURANTAJÄRJESTELMÄ

Case-yritykselle suunnitellun ja laaditun Excel-seurantajärjestelmän tarkoituksena on helpottaa yrityksen talouden kehityksen seuranta. Järjestelmän avulla lasketaan ja seurataan kannattavuuden, maksuvalmiuden sekä vakavaraisuuden tunnuslukuja. (Ahvonen 2009, 46.)

Olen käyttänyt tunnuslukujen seurantajärjestelmän muokkaamisessa Excelin versiota 2007. Kaavat ja muotoilut sekä muut muutokset on tehty niin, että ne toimivat myös muissa versioissa eikä ulkoasussakaan näy merkittäviä muutoksia. Tämän vuoksi seurantajärjestelmää voi käyttää millä tahansa Excelin versiolla.

6.1 Seurantajärjestelmän osat

Excel-seurantajärjestelmä koostuu viidestä välilehdestä. Ensimmäisenä on Tilinpäätös-välilehti, johon syötetään tilinpäätöksen ja taseen luvut oikeille kohdilleen. Ohjelma laskee automaattisesti tuloslaskelmasta liiketuloksen, tuloksen ennen satunnaisia eriä, tuloksen ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja sekä tilikauden tuloksen (taulukko 1).

Taulukko 1. Tuloslaskelma tilinpäätös-välilehdellä tilikauden 2009 luvuilla

TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO	2 732 352,75
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	
Valmistus omaan käyttöön	
Liiketoiminnan muut tuotot	85 638,90
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-85 956,22
Varastojen muutos	19 524,67
Ulkopuoliset palvelut	-958 144,22
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-931 648,50
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-131 917,55
Muut henkilösivukulut	-41 401,80
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-95 565,15
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	
Liiketoiminnan muut kulut	-371 823,22
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	221 059,66
Rahoitustuotot ja kulut	
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	
Tuotot osuuksista omistusyhteyserityksissä	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	52,00
Muut korko- ja rahoitustuotot	2 488,37
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1 786,34
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	221 813,69
Satunnaiset erät	
Satunnaiset tuotot	
Satunnaiset kulut	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	221 813,69
Tilinpäätössiirrot	
Poistoerojen muutos	
Vapaaehtoisten varausten muutos	-11 463,61
Tuloverot	
Muut välittömät verot	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	210 350,08

Taseesta ohjelma laskee automaattisesti vastaavaa yhteensä ja vastattavaa yhteensä -luvut (taulukot 2 ja 3).

Taulukko 2. Taseen vastaavaa tilinpäätös-välilehdellä tilikauden 2009 luvuilla

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	
Perustamismenot	
Tutkimusmenot	
Kehittämismenot	
Aineettomat oikeudet	8 376,75
Liikearvo	
Muut pitkävaikutteiset menot	
Ennakkomaksut	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	5 659,52
Rakennukset ja rakennelmat	58 722,30
Koneet ja kalusto	248 017,00
Muut aineelliset hyödykkeet	5 679,24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Sijoitukset	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Muut osakkeet ja osuudet	252,27
Muut saamiset	
Omat osakkeet/osuudet	

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	
Aineet ja tarvikkeet	21 895,76
Keskeneräiset tuotteet	
Valmiit tuotteet/tavarat	
Muu vaihto-omaisuus	
Ennakkomaksut	
Pitkäaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Lainasaamiset	
Muut saamiset	
Maksamattomat osakkeet/osuudet	
Siirtosaamiset	
Lyhytaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	248 012,69
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Lainasaamiset	
Maksamattomat osakkeet/osuudet	
Muut saamiset	
Siirtosaamiset	13 738,28
Rahoitusarvopaperit	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	
Omat osakkeet/osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut arvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	326 244,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	936 598,61

Taulukko 3. Taseen vastattavaa tilinpäätös-välilehdellä tilikauden 2009 luvuilla

V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	157 603,75	
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut rahastot		
Omien osakkeiden/osuuksien rahasto		
Vararahasto		
Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot		
Muut rahastot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		
Yksityistilit tilikaudella	-175 147,85	
Tilikauden voitto (tappio)	210 350,08	
Pääomalainat		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset	279 203,38	
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Verovaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Vaihtovelkakirjalainat		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Eläkelainat		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Rahoitusvekselit		
Velat saman konsernin yrityksille		
Velat omistusyhteisyrietyksille		
Muut velat		
Siirtovelat		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Vaihtovelkakirjalainat		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Eläkelainat		
Saadut ennakot		
Ostovelat		181 773,29
Rahoitusvekselit		
Velat saman konsernin yrityksille		
Velat omistusyhteisyrietyksille		
Muut velat		130 794,73
Siirtovelat		152 021,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		472 009,36

Tunnuslukuraportti-välilehti (taulukko 4) ilmoittaa tilinpäätöksestä laskemansa tunnuslukujen tulokset. Tunnusluvut on jaoteltu kolmeen eri ryhmään: kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuihin. Lukujen lisäksi tunnuslukujen taso ilmoitetaan. Taso määräytyy Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjearvojen mukaisesti.

Taulukko 4. Tunnuslukuraportti-välilehti tilikauden 2009 luvuilla

TUNNUSLUKURAPORTTI		2009	TUNNUSLUKUJEN TASO
KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT			
Liikevoitto €		221 059,66	
Liikevoitto -%		8,09	Tyydyttävä
Käyttökate €		316 624,81	
Käyttökate-%		11,59	Tyydyttävä
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)		35,19	Hyvä
Oman pääoman tuotto-% (ROE)		44,56	Hyvä
Kokonaispääoman tuotto-% (ROTA)		22,65	Hyvä
MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT			
Quick ratio		1,27	Hyvä
Current ratio		1,31	Tyydyttävä
Käyttöpääoma €		101 873,44	
Käyttöpääoma- %		3,73	Tyydyttävä
VAKAVARAISUUDEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste		50,40	Hyvä
Nettovelkaantumisaste (net gearing)		-41,41	Hyvä
Suhteellinen velkaantuneisuus		4,79	Hyvä

Tunnusluvun nimeä klikkaamalla pääsee kolmannelle välilehdelle, josta selviää, kuinka tunnusluku on laskettu ja muuta tietoa kyseisestä tunnusluvusta. Kolmannella välilehdellä ilmoitetaan tunnuslukujen taso ja kaavat. Jokaisesta

järjestelmässä käytetystä tunnusluvusta on kerrottu hieman ja laitettu näkyviin tunnusluvun laskukaava sekä ohjeavot.

Yhteenveto-välilehdellä verrataan edellisten vuosien tilinpäätöksistä laskettuja tunnuslukuja juuri syötetyn tilinpäätöksen tunnuslukuihin numeerisesti. Tunnuslukuja voi vertailla myös neljännellä välilehdellä, jossa tunnuslukujen vertailu näytetään graafisina kaavioina.

6.2 Seurantajärjestelmän käyttö

Seurantajärjestelmän Tilinpäätös-välilehdellä ensin syötetään kyseisen tilinpäätöksen tilikausi sille varattuun harmaaseen soluun. Sen jälkeen kerätään tilinpäätöksestä tuloslaskelman ja taseen luvut ja sijoitetaan ne oikeille paikoilleen harmaisiin soluihin. Luvut syötetään yksi kerrallaan niille varattuihin soluihin. Jos seurantajärjestelmässä on kohta, jota ei löydy varsinaisesta tilinpäätöksestä, sen voi jättää tyhjäksi ja siirtyä eteenpäin. Kun kaikki tilinpäätöksen luvut on syötetty, voidaan alkaa tutkia tunnuslukuja ja vertailla eri tilikausien tunnuslukuja keskenään eri välilehdillä.

7 SEURANTAJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖÖNOTTO JA OPASTUS

Tässä osiossa perehdytään seurantajärjestelmän käyttöönottoon ja opastukseen case-yrityksessä. Tavoitteena on, että yrityksen työntekijät oppivat käyttämään järjestelmää sujuvasti ja että sen käytön hyödyt tulevat selkeästi esille. Tällä tavoin yrityksen on helpompi jatkaa järjestelmän käyttöä säännöllisesti ja niin, että ylimääräistä aikaa ei kulu enää käytön opetteluun ja ongelmien ratkontaan.

7.1 Seurantajärjestelmän mukauttaminen

Seurantajärjestelmä oli laadittu Kouvolan Lääkäriaseman käyttöön ja se soveltuikin siihen hyvin. Sen tekemisestä oli kuitenkin aikaa, joten minun tehtäväni oli muokata se sopimaan yrityksen tämän hetken tilanteeseen.

Tilinpäätöstietojen syöttöön varattua aluetta ja tunnuslukuraporttia ei tarvinnut muokata. Myös tunnuslukujen ohjeavot ja kaavat pysyivät ennallaan. Yhteen-veto-välilehdellä oli kuitenkin vain vuosien 2005–2008 tilinpäätösten tunnusluvut esillä. Lisäsin uuden sarakkeen vuoden 2009 tunnusluvuille, laskin seurantajärjestelmässä käytetyt tunnusluvut kyseiselle vuodelle ja lisäsin ne oikeille paikoilleen. Nyt yritys voi siis verrata myös uuden, vuoden 2010 tilinpäätöksen tunnuslukuja aiempiin lukuihin. Lisättyäni vuoden 2009 tunnusluvut ne siirtyivät myös Kaaviot-välilehdelle seurantaa helpottamaan. Kaikissa kaavioissa vuoden 2009 tunnusluvut eivät mahtuneet kaavion asteikolle, joten muokkasinkin joidenkin kaavioiden asteikoita laajemmiksi. Näitä olivat nettovelkaantumisas-teen ja käyttöpääoman kaaviot.

7.2 Kyselylomakkeen laatiminen

Laadin kyselylomakkeen, jotta seurantajärjestelmän mahdolliset ongelmat tulisivat esiin, sillä ongelmakohtat löytyvät helpoimmin kun järjestelmää kokeilee joku, joka ei sitä vielä tunne hyvin. Tarkoituksena oli, että löytyneet ongelmat tulisi ratkaistuksi ja näin seurantajärjestelmän tulisi paremmaksi ja helppokäyttöisemmäksi. Lomakkeella selvitettiin myös käyttöohjeen hyödyllisyyttä, jotta sitäkin voitaisiin muokata parempaan suuntaan. Kyselylomake on liitteenä 1.

7.3 Käyttöohjeen laatiminen

Seurantajärjestelmän käyttö on kohtalaisen helppoa, etenkin jos käyttäjä on jonkinlaista tuntemusta tilinpäätöksestä tai talouden tunnusluvuista. Laadin kuitenkin pienen käyttöohjeen helpottamaan seurantajärjestelmän käyttöönottoa. Myös uusien työntekijöiden on helppoa oppia käyttämään seurantajärjestelmää itsenäisesti, jolloin muiden työntekijöiden ei tarvitse käyttää työaikaansa heidän opastamiseensa.

Käyttöohje selittää järjestyksessä jokaisen seurantajärjestelmän välilehden sisältöä ja toimintaperiaatteita sekä opastaa niiden käyttöä. Ohjetta seuraamalla seurantajärjestelmän käytön on tarkoitus sujua vaivatta ja ilman suurempia ongelmia. Käyttöohje on liitteenä 2.

7.4 Seurantajärjestelmän muokkaus palautteen perusteella

Seurantajärjestelmän testauksen jälkeen ilmeni, että seurantajärjestelmää olisi hyvä muokata niin, että siihen voisi syöttää useampien tulevien tilikausien lukuja. Näin myös mahdollistettaisiin se, että järjestelmää voidaan käyttää säännöllisesti ja vielä monta vuotta eteenpäin.

Lisäsin seurantajärjestelmään uusia välilehtiä. Nämä välilehdet ovat tulevia tilikausia varten. Ne ovat rakenteeltaan samanlaisia kuin alkuperäinen Tilinpäätös-välilehti, ja myös niihin syötetään tilinpäätösten luvut vertailua varten. Näiden välilehtien nimissä näkyy valmiiksi kyseinen vuosiluku, jotta käyttäminen olisi helpompaa. Välilehdet on sijoitettu välilehtipalkin loppuun, näin ne eivät ole tiellä silloin, kun niitä ei vielä tarvita, ja ne voi yksi kerrallaan siirtää välilehtipalkin alkupäähän sen mukaan, kun niille tulee tarvetta.

Jotta myös tulevien tilikausien tunnuslukuja voisi seurata, uusien välilehtien lisäksi oli muokattava alkuperäisten välilehtien sisältöä. Tunnuslukuraportti-välilehdelle lisäsin vastaavasti tulevien tilikausien tunnuslukujen kaavat, joten kaikista lisätyistä tilinpäätöksistä lasketut tunnusluvut ja niiden tasot näkyvät vierekkäin. Varsinainen vertailu tapahtuu kuitenkin vasta Yhteenveto-välilehdellä, johon myös tulee näkymään tulevien tilikausien tilinpäätösten tunnusluvut tietojen syötön jälkeen. Koska Tunnuslukuraportti- ja Yhteenveto-välilehdillä on nyt useampien tilikausien tiedot, tunnuslukusarakkeet sekä yläreunan vuosilukusarakkeet ovat nyt kiinnitettyinä selaamisen helpottamiseksi. Kaaviot-välilehden pylväskaavioihin tulevat myös näkyviin tulevien tilikausien tunnusluvut vertailua varten.

Päivitetyt Excel-taulukot ovat liitteenä 3. Liitteen sivuilla 1-3 on kuvat Tilinpäätös 2010 -välilehden sisällöstä. Muut seurantajärjestelmässä olevat tilinpäätös-välilehdet ovat samanlaisia, vain tilikausi vaihtuu. Liitteen sivulla 4 on osa Tunnuslukuraportti-välilehteä. Tässä kuvassa näkyvät tilikaudet 2010 ja 2011, loput tilikaudet ovat samannäköiset. Sivulla 5-6 on Tunnuslukujen taso ja kaavat -välilehden sisältö. Sivulla 7-8 on osa Yhteenveto-välilehteä. Tilikausien 2010 ja 2011 jälkeen muut tilikaudet jatkuvat samanlaisina. Liitteen sivul-

la 9 on Kaaviot-välilehti. Seurantajärjestelmässä kaaviot kuitenkin jatkuvat tilikauteen 2020 asti.

8 YHTEENVETO

Talouden seuranta on yrityksille hyvin tärkeää. Erityisesti oikeiden tunnuslukujen säännöllinen seuraaminen ja niistä oppiminen ovat merkittäviä asioita yrityksen kehityksen ja kannattavuuden kannalta.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli helpottaa case-yritystä talouden tunnuslukujen seurantajärjestelmän käyttöönotossa. Oli tärkeää, että yritys saa seurantajärjestelmästä luotettavan apuvälineen tunnuslukujen seurantaan ja että järjestelmän käyttö olisi vaivatonta eikä veisi liikaa aikaa muilta tehtäviltä.

Opinnäytetyö aloitettiin käymällä läpi talouden tunnuslukujen teoriaa. Tunnuslukujen kaavojen hallitseminen ja käyttötarkoitusten ymmärtäminen oli tärkeää työn tavoitteen kannalta, koko työhän rakentui pääasiassa tunnuslukujen ympärille. Tunnuslukujen seurantaan käytettiin taulukkolaskentaa eli Excel-pohjaista seurantajärjestelmää. Sen vuoksi oli tärkeää käydä teoriaosuudessa läpi myös Excelin ominaisuuksia ja tavanomaisimpia käyttötapoja. Sen lisäksi teoriaosuudessa käsiteltiin käyttöoppaan laatimisen teoriaa, jotta seurantajärjestelmän käyttöä helpottava opas olisi mahdollisimman hyödyllinen.

Opinnäytetyön empiriaosuus alkoi esittelemällä lyhyesti case-yritys ja sen jälkeen seurantajärjestelmä. Seurantajärjestelmää tutkittiin hieman tarkemmin ja sen muokkaamisen ja käyttöönoton vaiheita käytiin läpi melko yksityiskohtaisesti.

Case-yrityksen tarpeita mukaillen seurantajärjestelmästä muokattiin selkeä kokonaisuus, jonka tarkoituksena on helpottaa tunnuslukujen seuranta ja säännöllistää sitä. Seurantajärjestelmän avulla case-yrityksen on helppo seurata taloudelle tärkeitä tunnuslukuja useammin ja säännöllisemmin kuin ennen ja näin myös talouteen liittyvä päätöksenteko toivottavasti helpottuu.

LÄHTEET

Ahvonen, K. 2009. PK-yrityksen talouden seuranta tunnuslukujen avulla. Kouvola.

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2006. Taloutta johtamista varten. 2. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Frye, C. 2008. Microsoft Office Excel 2007 Tehokas hallinta. Helsinki: Readme.fi.

Ikäheimo, S., Lounasmeri, S. & Walden, R. 2005. Yrityksen laskentatoimi. Helsinki: WSOYpro.

Jussila, R., Ojanen, E. & Tuominen, T. 2006. Tieto kirjaksi. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Kinnunen, J., Leppiniemi, J., Puttonen, V. & Virtanen, K. 2002. Tietoa yrityksen taloudesta. Keuruu: KY-Palvelu Oy.

Kouvolan Lääkäriasema. Saatavissa: <http://www.kouvolanlaakariasema.fi/> [viitattu 5.11.2010].

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2009. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 6., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. 4., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2., tarkistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Pirillo, C. 2008. How to Write a How to Guide. Saatavissa: <http://chris.pirillo.com/how-to-write-a-how-to-guide/> [viitattu 13.4.2011].

Reader's Digest. 2008. How to Do Just About Anything in Microsoft Excel. Lontoo: Planet Three Publishing Network.

Roine, J. 2007. Microsoft 2007 Office system. Helsinki: Readme.fi.

Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2004. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Helsinki: Edita Prima Oy.

Yritystutkimusneuvottelukunta. 2005. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 8., korjattu laitos. Helsinki: Gaudeamus.

KYSELY SEURANTAJÄRJESTELMÄN KÄYTÖSTÄ

1. Oliko lukujen syöttäminen helppoa?

---

2. Oliko ohjeista apua?

---

3. Oliko tunnusluvuista tarpeeksi tietoa?

---

4. Oliko seurantajärjestelmä tarpeeksi selkeä?

---

5. Oliko tunnusluvut valittu oikein / jäikö jokin tärkeä tunnusluku puuttumaan?

---

6. Mitä muuttaisit seurantajärjestelmässä?

SEURANTAJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJE

Tunnuslukujen seurantajärjestelmän ensimmäisellä välilehdellä on vuoden 2010 tilinpäätöstiedot. Tuloksen ja taseen luvut syötetään itse niille tarkoitettuihin soluihin, jotka ovat harmaita. Jokaiselle tuloslaskelman kohdalle on oma solunsa. Luvut lisätään vastaavasti kuin ne ovat alkuperäisessä tilinpäätöksessä. Jos seurantajärjestelmässä olevaa kohtaa ei löydy tilinpäätöksestä, voi sen jättää tyhjäksi ja siirtyä eteenpäin. Ohjelma laskee automaattisesti tuloslaskelmasta liiketuloksen, tuloksen ennen satunnaisia eriä, tuloksen ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja sekä tilikauden tuloksen. Taseesta ohjelma laskee automaattisesti vastaavaa yhteensä ja vastattavaa yhteensä -luvut. Samanlaisia välilehtiä on lisää välilehtipalkin lopussa, josta niitä voi tarpeen mukaan yksitellen siirtää palkin alkupäähän. Ne täytetään samalla tavalla kuin ensimmäinen tilinpäätös-välilehti.

Kun kaikki luvut tilinpäätöksestä on syötetty, voidaan siirtyä seuraavalle välilehdelle, joka on tunnuslukuraportti. Tunnuslukuraportista selviävät tärkeimmät tunnusluvut ja niiden tasot. Nämä tunnusluvut on laskettu äsken syötetyistä luvuista. Ensimmäisessä sarakkeessa on tunnusluvun nimi, toisessa itse luku ja kolmannessa sen taso, hyvä tai tyydyttävä tai heikko. Tunnusluvut on jaoteltu kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuihin.

Tunnuslukujen taso ja kaavat -välilehdellä kerrotaan lyhyet selityksen tunnusluvuista sekä niiden ohjeavot ja kaavat, joilla ne lasketaan. Myös edelliseltä välilehdeltä pääsee tunnusluvun nimeä klikkaamalla kyseisen tunnusluvun selityksen kohdalle.

Neljäs välilehti on yhteenveto, jossa verrataan kyseisen tilikauden tunnuslukuja edellisten tilikausien vastaaviin lukuihin. Kaaviot-välilehdellä verrataan tunnuslukuja kaaviomuodossa, jolloin lukujen erot ovat helpommin havaittavissa.

SEURANTAJÄRJESTELMÄN PÄIVITETYT EXCEL-TAULUKOT

Tilinpäätös 2010 -välilehti: tuloslaskelma

Syötä virallisesta tilinpäätöksestä tuloslaskelman ja taseen luvut oikeille kohdilleen harmaisiin laatikoihin.

[Tunnuslukuraportti](#) laskee tilinpäätöstietojen perusteella tunnusluville arvot ja näyttää niiden tason.

Tunnuslukujen ohjearvot sekä niiden laskentakaavat selityksineen löydät [Tunnuslukujen taso ja kaavat-välilehdeltä](#).

[Yhteenveto -välilehdeltä](#) löydät tunnuslukujen yhteenvedon ja niiden kehitystä kuvaavat graafiset kaaviot [Kaaviot-välilehdeltä](#).

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖSkausi **2010****TULOSLASKELMA**

LIIKEVAIHTO	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	
Valmistus omaan käyttöön	
Liiketoiminnan muut tuotot	
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	
Varastojen muutos	
Ulkopuoliset palvelut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	
Muut henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	
Liiketoiminnan muut kulut	
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	0,00
Rahoitustuotot ja kulut	
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	
Tuotot osuuksista omistusyhteisyriksissä	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	
Muut korko- ja rahoitustuotot	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00
Satunnaiset erät	
Satunnaiset tuotot	
Satunnaiset kulut	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	0,00
Tilinpäätössiirrot	
Poistoerojen muutos	
Vapaaehtoisten varausten muutos	
Tuloverot	
Muut välittömät verot	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	0,00

Tilinpäätös 2010 -välilehti: tase: vastaavaa

TASE**VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	
Perustamismenot	
Tutkimusmenot	
Kehittämismenot	
Aineettomat oikeudet	
Liikearvo	
Muut pitkävaikutteiset menot	
Ennakkomaksut	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	
Rakennukset ja rakennelmat	
Koneet ja kalusto	
Muut aineelliset hyödykkeet	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Sijoitukset	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut saamiset	
Omat osakkeet/osuudet	

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	
Aineet ja tarvikkeet	
Keskeneräiset tuotteet	
Valmiit tuotteet/tavarat	
Muu vaihto-omaisuus	
Ennakkomaksut	
Pitkäaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Lainasaamiset	
Muut saamiset	
Maksamattomat osakkeet/osuudet	
Siirtosaamiset	
Lyhytaikaiset saamiset	
Myyntisaamiset	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	
Lainasaamiset	
Maksamattomat osakkeet/osuudet	
Muut saamiset	
Siirtosaamiset	
Rahoitusarvopaperit	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	
Omat osakkeet/osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut arvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	

VASTAAVAA YHTEENSÄ**0,00**

Tilinpäätös 2010 -välilehti: tase: vastattavaa

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	
Ylikurssirahasto	
Arvonkorotusrahasto	
Muut rahastot	
Omien osakkeiden/osuuksien rahasto	
Vararahasto	
Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot	
Muut rahastot	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	
Yksityistilit tilikaudella	
Tilikauden voitto (tappio)	
Pääomalainat	

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero	
Vapaaehtoiset varaukset	

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	
Verovaraukset	
Muut pakolliset varaukset	

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma	
Joukkovelkakirjalainat	
Vaihtovelkakirjalainat	
Lainat rahoituslaitoksilta	
Eläkelainat	
Saadut ennakot	
Ostovelat	
Rahoitusvekselit	
Velat saman konsernin yrityksille	
Velat omistusyhteisy yrityksille	
Muut velat	
Siirtovelat	
Lyhytaikainen vieras pääoma	
Joukkovelkakirjalainat	
Vaihtovelkakirjalainat	
Lainat rahoituslaitoksilta	
Eläkelainat	
Saadut ennakot	
Ostovelat	
Rahoitusvekselit	
Velat saman konsernin yrityksille	
Velat omistusyhteisy yrityksille	
Muut velat	
Siirtovelat	

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**0,00**

Tunnuslukuraportti-välilehti

TUNNUSLUKURAPORTTI		2010	2011	
			TUNNUSLUKUJEN TASO	TUNNUSLUKUJEN TASO
KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT				
Liikevoitto €	▼	0,00	0,00	
Liikevoitto -%				
Käyttökate €	▼	0,00	0,00	
Käyttökate-%				
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	▼			
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	▼			
Kokonaispääoman tuotto-% (ROTA)	▼			
MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT				
Quick ratio	▼			
Current ratio	▼			
Käyttöpääoma €	▼	0,00	0,00	
Käyttöpääoma-%				
VAKAVARAISSUUDEN TUNNUSLUVUT				
Omavaraisuusaste	▼			
Nettovelkaantumisaste (net gearing)	▼			
Suhteellinen velkaantuneisuus	▼			

Tunnuslukujen taso ja kaavat -välilehti

TUNNUSLUKIJEN OHJEARVOT JA KAAVAT

Tunnusluville on annettu ohjearvoja. Tunnusluvut saattavat kuitenkin vaihdella eri yritysten ja toimialojen kesken. Tunnuslukuja arvioitaessa on tärkeää tunnistaa ne syyt, jotka ovat vaikuttaneet tunnuslukujen arvoon ja niissä tapahtuviin muutoksiin. Tärkeää on siis seurata yrityksen omaa kehitystä vuosittain ja tehdä muutosten perusteella tarvittavat toimet.

KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT

Liikevoitto €

Liikevoitto -%

- 0 Heikko - Liikevoitto on varsinaisen liiketoiminnan tulos ennen voitonjakoa ja tilinpäätössiirtoja.
- 5 Tyydyttävä - Muutokset liikevoittoprosentissa johtuvat muuttuneesta kannattavuudesta tai muutoksista yrityksen toiminnassa.
- 10 Hyvä

Liikevoittoprosentti =

$$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Käyttökate €

Käyttökate-%

- 0 Heikko - Käyttökateeksi kutsutaan yrityksen voittoa ennen poistoja. Käyttökateprosentti kertoo kuinka paljon yrityksellä on käyttökate suhteessa liikevaihtoon.
- 5 Tyydyttävä - Tunnusluku vaihtelee suuresti toimialoittain ja riippuu yrityksen toiminnan luonteesta.
- 15 Hyvä

Käyttökateprosentti =

$$\frac{\text{Liikevoitto} + \text{poistot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)

- 0 Heikko - ROI ilmoittaa sijoitetulle pääomalle saadun tuoton.
- 5 Tyydyttävä - Tuottotason pitäisi olla vähintään yritykseen sijoitetun pääoman suuruinen.
- 15 Hyvä

ROI =

$$\frac{\text{Voitto} + \text{vieraan pääoman rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}} \times 100$$

Oman pääoman tuotto-% (ROE)

- 0 Heikko - ROE ilmaisee omalle pääomalle saadun tuoton. Omaan pääomaan liittyy suurempi riski tuoton ja pääoman menetyksen suhteen.
- 10 Tyydyttävä
- 20 Hyvä - Tämän takia oman pääoman tuottovaatimus on korkeampi kuin sijoitetun pääoman tuotto-%.

ROE =

$$\frac{\text{Voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$$

Kokonaispääoman tuotto-% (ROTA)

- 0 Heikko - ROTA kertoo paljonko yritys tuottaa korkoa toimintaan sijoitetulle koko pääomalle.
- 5 Tyydyttävä - Kokonaispääoman tuotto-% voidaan verrata vieraasta pääomasta maksettavaan korkoon.
- 10 Hyvä

ROTA =

$$\frac{\text{Voitto} + \text{vieraan pääoman rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT

Quick ratio

- 0 Heikko - Quick ratio mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella.
- 0,5 Tyydyttävä - Kun tunnusluku saa arvon yksi, rahoitusomaisuus ja lyhytaikaiset velat ovat samansuuruiset.
- 1 Hyvä

Quick ratio =

$$\frac{\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Current ratio

- 0 Heikko - Current ratio -tunnusluku kertoo kuinka hyvin yritys selviytyisi lyhytaikaisista veloista rahoitus- ja vaihto-omaisuudella.
- 1 Tyydyttävä
- 2 Hyvä - Rahoitus- ja vaihto-omaisuuden pitäisi olla kaksi kertaa lyhytaikaista velkaa suurempi eli arvon pitäisi olla vähintään 2.

Current ratio =

$$\frac{\text{Vaihtuvat vastaavat yhteensä}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Käyttöpääoma €

Käyttöpääoma- %

- 0 Heikko - Käyttöpääoma kuvaa yrityksen juoksevaan toimintaan sitoutuvan rahoituksen määrää.
- 2 Tyydyttävä - Mitä korkeampi käyttöpääomaprocentti, sitä parempi on yrityksen maksuvalmius ja vakavaraisuus.
- 4 Hyvä - Hyvin alhainen lukema voi kertoa maksuvalmiusongelmista. - Voidaan vertailla saman toimialan yritysten kesken. - Terveystuolto- ja sosiaalipalveluiden toimialalla tunnusluvun olisi hyvä olla yli 4 %.

Käyttöpääomaprocentti =

$$\frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} - \text{ostovelat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

VAKAVARAISUUDEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste

- 0 Heikko - Omavaraisuusaste mittaa yrityksen pääoman osuuden taseesta.
- 20 Tyydyttävä - Jos omavaraisuusaste on negatiivinen, yritys on ylivelkaantunut.
- 40 Hyvä - Omavaraisuusasteen määrään vaikuttaa yrityksen toimiala, omistajien arvostukset sekä yrityksen koko.

Omavaraisuusaste =

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste (net gearing)

- 100 Hyvä - Nettovelkaantumisaste kertoo, kuinka paljon yrityksellä on suhteessa omaan pääomaan sellaista korollista velkaa, jota se ei kykenisi välittömästi maksamaan kassavaroidella pois.
- 50 Tyydyttävä
- 100 Heikko
- 200 Hälyttävä

Net gearing =

$$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Suhteellinen velkaantuneisuus

- 0 Hyvä - Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa vieraan pääoman suhdetta liikevaihtoon.
- 40 Tyydyttävä - Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää hyvää liiketuloista vieraan pääoman velvoitteista selviämiseksi.
- 80 Heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus =

$$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yhteenveto-välilehti

YHTEENVETOTAULUKKO

	2005	2006	2007
KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT			
Liikevoitto €	185 164,45	97 260,30	208 436,48
Liikevoitto-%	9,22	4,35	8,85
Käyttökate €	250 213,10	173 836,73	286 778,30
Käyttökate-%	12,46	7,77	12,18
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	29,42	34,25	42,05
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	37,96	47,80	59,99
Kokonaispääoman tuotto-% (ROTA)	17,97	19,36	27,36
MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT			
Quick ratio	0,74	0,77	1,03
Current ratio	0,76	0,78	1,04
Käyttöpääoma €	81 363,09	46 793,11	89 941,91
Käyttöpääoma-%	4,05	2,09	3,82
VAKAVARAISUUDEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste	45,29	39,73	44,86
Nettovelkaantumisaste (net gearing)	16,18	0,48	-10,99
Suhteellinen velkaantuneisuus	5,19	4,98	6,54

2008**2009****2010****2011**

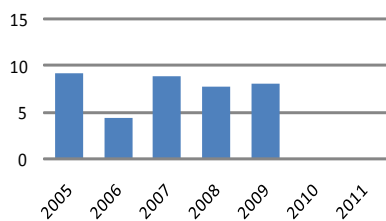
192 720,40 7,76	221 059,66 8,09	0,00 0,00	0,00 0,00
269 078,09 10,84	316 624,81 11,59	0,00 0,00	0,00 0,00
28,78 39,57 19,63	35,19 44,56 22,65	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1,18 1,18	1,27 1,31	0,00 0,00	0,00 0,00
72 158,93 2,91	101 873,44 3,73	0,00 0,00	0,00 0,00
48,64 -27,78 6,91	50,40 -41,41 4,79	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00

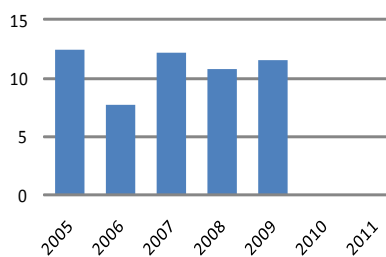
Kaaviot-välilehti

KANNATTAVUUDEN TUNNUSLUVUT

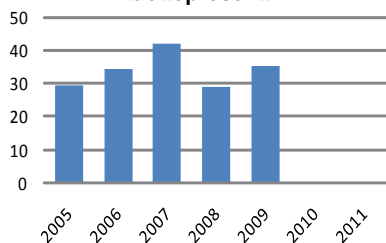
Liikevoittoprosentti

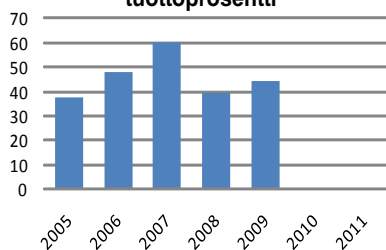
Käyttökateprosentti

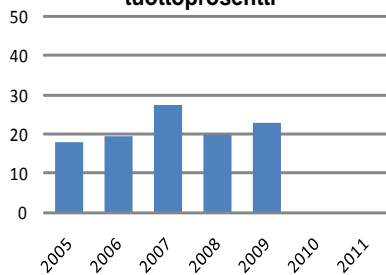
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Oman pääoman tuotto prosentti

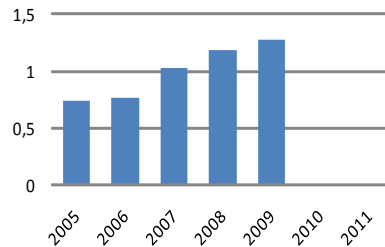

Kokonaispääoman tuotto prosentti

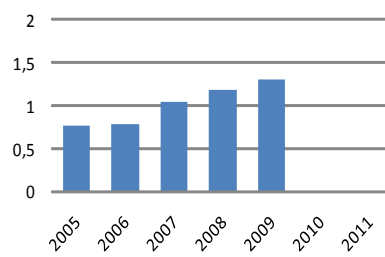

MAKSUVALMIUDEN TUNNUSLUVUT

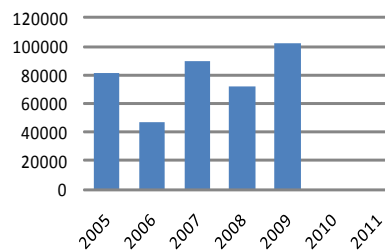
Quick ratio

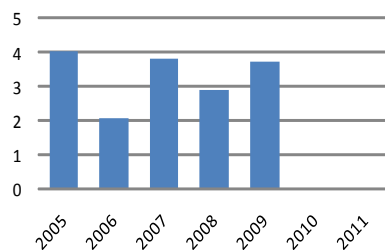
Current ratio

Käyttöpääoma

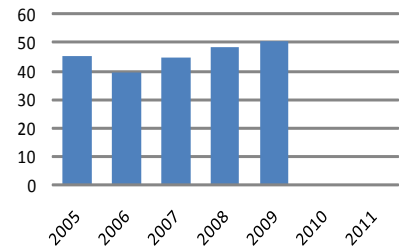

Käyttöpääomaprosentti

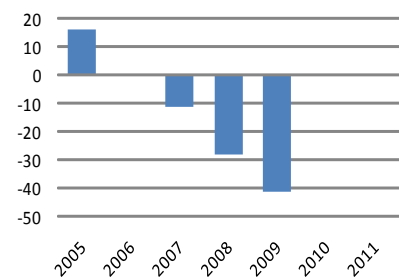

VAKAVARISUUDEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste

Nettovelkaantumisaste

Suhteellinen velkaantuneisuus

